

Suomalaisen siirtolaisyhteisön maisema tutkimuskohteena

Outi-Kristiina Hännikäinen

Suomen kielessä sana maisema yhdistetään usein näkymään, kuten junan ikkunan ohi vilahteleviin maisemiin, postikorttien maisemavalokuviiin tai maisema-maalauksiin, mutta maisema on muutakin. Esimerkiksi kaunokirjallisuus ja matkakuvaukset tuottavat maisemia; lukiessamme kirjallisuuden maisemakuvauksia visualisoimme ne mielessämme. Toimittaja ja kirjailija Ensio Rislakki kuvasi vuonna 1950 salanimellä ”Valentin” (1950: 131–132) julkaisemassa Kanadan matkakirjassaan TAU-WOW Saskatchewania seuraavasti: ”Silmänkantamattomat viljavainiot, joitten keskelä, pitkien välimatkojen päässä toisistaan, on farmareitten taloja, ovat eteläisen Saskatchewanin maisemia. Siellä täällä näkyy traktoreita työssä; karjaa laitumella, hevosia, lampaita, kanoja. Talot ovat enimmäkseen harmaita, maalaamattomia, niitten tyylistä voi lukea omistajan kansallisuuden: ukrainalaisia, saksalaisia, hollantilaisia, skandinaaveja ja tietenkin suomalaisia. Tiet, jotka yhdistävät talot toisiinsa, ovat kehnoja, rattailla ajettavia, syksyisin pelkkänä savivellinä kaikki. Tienvierillä ei ole sähköpylväitä eikä puhelintolppia kuin siellä täällä ja harvoin erottaa silmä kirkon tapaisen tuossa lohduttomassa multamereissä...”. Rislakki (Valentin 1950: 132) jatkaa: ”Kun katselin näitä lakeuksia, joista sentään lähtee valtava määrä vehnää ihmisten pullataikinaan, minua puistatti - vaikka olenkin lakeuksien ihailija. Mutta näiltä aukeilta puuttui jotakin: ne olivat kuin naisen puku,

jossa ei ole yhtään koristetta, ei ainuttakaan sievää nappia tai värikästä nauhaa tai rannerengasta”. Aiemmin, vuonna 1927, kansatieteilijä ja kirjailija Sakari Pälsi (1927: 241) puolestaan kuvasi Kanadan preerioita seuraavasti: ”Jyryytimme yhä preerioita ja katselimme vehnävainioita, joilla leikkuu oli vasta aluilla. Tavallisesti pistäydyn kaikkiin päästäviin paikkoihin, mutta Kanadan vehnävainioille en tuntenut vetoa. Minusta niillä vehnää käsiteltiin kovakouraisesti, ja maakin puolestaan tuntui tyylyttä”. Rislakin ja Pälsin maisemat perustuivat lähinnä visuaalisuuteen, mutta myös muut aistit ja kokemukset tuottavat maisemia ja vaikuttavat maisemien synnyttämiin merkityksiin. Jos Rislakki ja Pälsi olisivat nousseet junasta ja viipyneet alueella, olisi heidän kuvaamansa preeriamaisema varmasti toisenlainen, koska tapahtumilla, paikoilla ja maisemilla on vahva keskinäinen sidos.

Lähes 50 vuotta Rislakin kirjoittaman matkapäiväkirjan jälkeen tein kahteen otteeseen kenttätutkimuksia Saskatchewanissa sijaitsevassa, suomalaisten siirtolaisten asuttamassa Uudessa Suomessa. Tutkimustöiden aikana juutuin autolla sateen pehmentämään tiehen ja näin useita Rislakin mainitsemia maalamattomia taloja. Kuitenkin muistikuvieni preeriamaisema on täysin erilainen; se on erilaisten kokemusten tuottama sekoitus monia maisemia. Se on esimerkiksi tutkijan muistiinpanojen toisintavaan kuvaukseen pyrkivää tallennusta Uuden Suomen rakennuskannasta, ja suomalaisten nimien sekamelska, jossa sukunimet ja yleisnimet sekoittuivat. Maisemani koostuu myös muistoista ja kokemuksista, jotka liittyvät vahvasti ympäröivään maisemaan, kuten juhannuspiknikin iloinen tunnelma ja nauruntäyteinen amerikansuomeksi käyty keskustelu tai tuulen riepottelemat muistiinpanopaperini hautausmaalla. Huolimatta ajoittaisista hankaluuksista, kuten uhkaavasti lähestyneestä tornadosta, asukkaiden luoma ystävällinen il-

Fil. toht. Outi-Kristiina Hännikäisen maantieteen alaan kuuluva väitöstutkimus ”Identiteettien maisemat Saskatchewanin Uudessa Suomessa – Uudisasutuksesta uusidentifikaatioon” tarkastettiin Helsingin yliopistossa huhtikuussa 2010. Artikkelit perustuu osittain Hännikäisen väitöstilaisuudessa pitämään lectio praecursoriaan. Siirtolaisuusinstituutti on julkaissut väitöstutkimuksen sarjassaan Siirtolaisuustutkimuksia A 32.

mapiiri jätti ensisijaisesti mieleeni aurinkoisen ja ystävällisen preeriamaiseman.

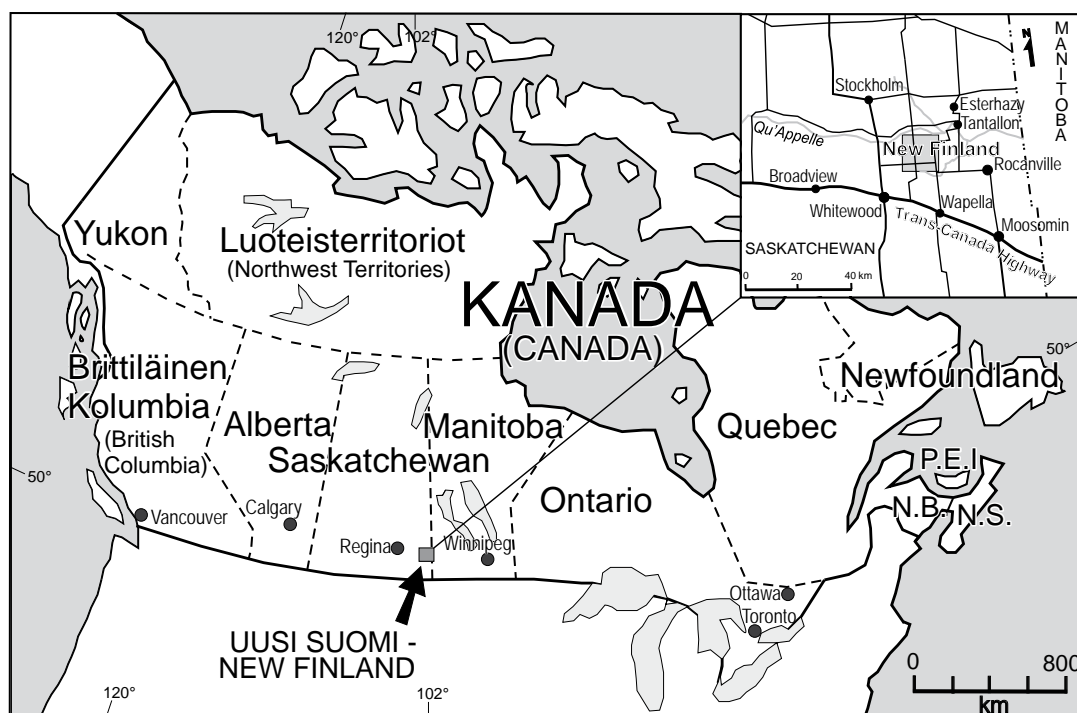
Tarkoitukseni oli edellisten esimerkkien avulla osoittaa, että maisemia on monia, ja että näkökulmasta ja katsojasta riippuu, miten maisema nähdään ja koetaan, sekä miten sitä tulkitaan. Maisema voi olla yhtälailla fyysisten elementtien muodostama näkymä, kuva, kirjallinen kuvaus, mielikuva, muisto tai alueellinen kokonaisuus. Kaikilla maiseman ilmenemismuodoilla on keskeinen rooli yksilön ja yhteisöjen identiteettien muodostuksessa; identiteettiä ilmaistaan maiseman avulla ja maisema vaikuttaa identiteettien syntyyn ja ylläpitoon. Esimerkiksi suomalaisten kansallista samaistumista ohjattiin ja suomalaista nationalismia rakennettiin tietoisesti 1800-luvulta alkaen muun muassa maisemien avulla (esim. Tiitta 1994; Häyrynen 2005). Maalaustaide, valokuvat, kirjallisuus ja musiikki loivat suomalaisille kansallismaisia vahvistamaan kansallista identiteettiä. Tuttu maakuntalaulun säe ”*niin kauas kuin silmään siintää, nään järviä lahtineen*” kiteyttää mielestäni klassisen suomalaisen kansallismaiseman, niin kuin myös ylevä Nälkämaan laulu. Vaikka alueellisen kuulumisen tunteet ovat moninaistuneet, maisema vaikuttaa edelleen eri aluetasojen ja yhteisöjen identiteetteihin.

Identiteetin rakentumiselle on keskeistä, että on jotakin omaa, johon voi samaistua. Esimerkiksi paikkanimet ovat tärkeitä kollektiivisen samaistumisen koh-

teita. Tämä on ilmennyt esimerkiksi viimeaikoina Suomessa, kun kuntia on yhdistetty ja on pitänyt valita uudelle suurkunnalle nimi. Yleensä kaikki asukkaat ovat viimeiseen asti pyrkineet pitämään kiinni oman kuntansa nimestä. Nimien merkitys näkyy myös Pohjois-Amerikassa, jossa siirtolaiset pönkittivät identiteettiään ja vahvistivat omistusoikeuksiaan nimeämällä asuinalueitaan lähtöalueensa nimistöön tai kulttuuriin pohjautuvilla nimillä. Suomalaisesta asutuksesta kertovat muun muassa paikannimet Oulu, Finlayson, Kalevala, Esko ja jo vuonna 1704 New Jerseyssä nimetty Mullikka Mäki. Sen sijaan tutkimusalueeni nimeä New Finland eli Uusi Suomi ei löydy Saskatchewanin tiekartalta, vaikka suomalaisten siirtolaisten asuttama alue tunnetaan tällä nimellä niin paikallisten asukkaiden keskuudessa kuin lehtiartikkeleissa ja siirtolaisuutta käsittelevässä kirjallisuudessa. Nimen virallistamattomuuden taustalla saattoi olla valtapoliittisia rajoituksia, mutta ne eivät varmistuneet tutkimusta tehdessäni. Todennäköisesti Uuden Suomen syrjäinen sijainti teki nimen tarpeettomaksi muille kuin siellä asuville.

Tutkimuksen taustat ja menetelmät

Uusi Suomi sijaitsee Kanadan Saskatchewanin provinssin kaakkoisosassa noin 40 kilometriä Manitoban rajasta länteen ja 160 kilometriä Yhdysvaltojen

Kuva 1. Uuden Suomen sijainti Saskatchewanin kaakkoisosassa.

rajasta pohjoiseen (kuva 1). Lähimmät pikkukaupungit sijaitsevat noin 25 kilometrin päässä Uuden Suomen kirkolta.

Uuden Suomen suomalainen uudisasutus alkoi vuonna 1888 kerimäkeläisen David Kautosen muuttua alueelle. Vuoteen 1933 mennessä alueelle oli muuttanut noin 350 suomalaista. Lisäksi noin 50 suomalaista oleskeli alueella jonkin aikaa (LNFV 1982, 2001; Hännikäinen 2010: 11). Preerian asuttamisessa sovelletun *homestead*-asutusohjelman vaikutuksesta suomalainen uudisasutus levisi laajalle, noin 14 kertaa 14 kilometriä suurelle alueelle, eikä selvää kyläkeskusta muodostunut. Suomalaisasutuksesta muodostui kuitenkin riittävän suuri ylläpitämään omia instituutioita, jotka hidastivat assimilaatioita ja vahvistivat yhteisöllisyyttä (ks. esim. Paasi 1996).

Kiinnostukseni siirtolaisuuden historiaan johdatti minut alkujaan Uuteen Suomeen. Maisematutkimuksen aloitin, koska suomalaisten siirtolaisten asuttamisen alueiden maisemia oli aiemmin tutkittu hyvin vähän. Aiemmissä tutkimuksissa oli tarkasteltu lähinnä konkreettista maisemaa, kuten talotyyppejä ja rakennustekniikkaa (esim. Mather & Kaups 1963; Alanen 1981, 2005; Kaups 1983, 1989; Rasmussen 1985; Varjo 1985; Torma 1988; Jordan & Kaups 1989), saunoja (esim. Kaups 1976; Sutyla 1977; Alanen 2005) sekä jonkin verran paikannimistöä (Kaups 1966, 1978, 1979). Näitä aihepiirejä oli tarkasteltu erillisinä kokonaisuuksina lähinnä Isojen järvien alueella. Maisemaelementtien taustalla vaikuttavat yhteiskunnalliset muutokset ja valtasuhteet eivät olleet juurikaan saa-

neet huomiota, vaan tutkimuksissa oli pohdittu lähinnä kulttuurielementtien siirtymistä Suomesta Pohjois-Amerikkaan. Aikaisemmat tutkimukset toimivat kuitenkin tärkeänä kysymysten herättäjänä ja vertailuaineistona sekä apuna kenttätutkimusmenetelmissä.

Tutkimuksessani rajasin Uuden Suomen maiseman ensin alueelliseksi kokonaisuudeksi suomalaisen asutuksen sijainnin mukaan. Tämän alueen sisällä kohdistin tutkimukseni neljään arkipäivän maisemassa keskeiseen elementtiin: *rakennuksiin* (asuinrakennuksiin ja muihin pihapiirin rakennuksiin sekä julkisiin rakennuksiin) (kuva 2), *hautausmaihin* (kuva 3) sekä *henkilön- ja paikannimistöön*. Näiden maisemaelementtien avulla selvitin, miten Uuden Suomen maisema on ilmentänyt siirtolaisten ja heidän jälkeläistensä suomalaista alkuperää, ideologioita, arvoja ja yhteisöllisyyttä sekä suomalaisuuden merkityksiä asutuksen alusta vuosituhannen vaihteeseen saakka. Tutkimuksestani selviää myös se, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet suomalaisuuden ilmenemiseen. Kuva 4 havainnollistaa tutkimukseni kontekstia.

Tutkimukseni perustuu visuaalisiin havaintoihin, joita kirjallisuus, kuvat ja haastattelut täydentävät. Tutkimuksessa sovelsin laadullista, tulkinnallista lähestymistapaa, joka eteni havainnoista maiseman taustalla vaikuttaviin valtasuhteisiin ja yhteiskunnallisiin prosesseihin. Tulkinnan apuna käytin kvantitatiivisia luokitteluja, jotka jäsensivät tutkimieni maisemaelementtien ominaisuuksia ja helpottivat ajallisten muutosten havaitsemista. Luokittelut helpottivat myös maisemaelementtien vertailemista Suomen ja

Kuva 2. Pihapiirin rakennuksista saunat ovat selkeästi suomalaisuudesta kertova elementti. Sosiaalisen kanssakäymisen muotona saunominen lisäsi yhteisöllisyyttä: saunomistapahtumista ja niiden jälkeisistä illanvietoista muodostui keskeinen osa yhteisöllistä muistia ja narratiivia. Saunomisen merkityksestä kertoo sekin, että yksi tie sai epäviralliseksi nimekseen *Saunakuja*. Kuvan savusauna on rakennettu 1800-luvun lopulla (Hännikäinen 2010: 107, 196). Kuva: Outi-Kristiina Hännikäinen, 8/1999.

Kuva 3. Uuden Suomen kaksi hautausmaata avasivat uuden näkökulman suomalaisiin siirtolaisiin, sillä suomalaisten siirtokuntien hautausmaita ei ole juurikaan tutkittu aiemmin. Hautamuistomerkit kertovat esimerkiksi asutushistoriasta, arvoista, taloudellisesta tilanteesta, identiteeteistä ja yhteisöllisyydestä.

Uuden Suomen hautamuistomerkkien henkilönnimistö osoittaa muun muassa miesten integroituneen valtakulttuuriin naisia nopeammin. Miesten etunimet alkoivat muuttua englanninkielisiksi heti asutuksen alettua. Sen sijaan yhteisön ulkopuolella harvoin liikkuneiden naisten nimet englantilaistuivat vasta 1920-luvulla (Hännikäinen 2010: 199). Kuvan hautamuistomerkin isän nimeä lukuun ottamatta muut tekstit ovat suomenkielisiä. Kuva: Outi-Kristiina Hännikäinen, 8/1999.

Kanadan vastaaviin maisemaelementteihin, ja erojen ja samankaltaisuuksien määrittelyä.

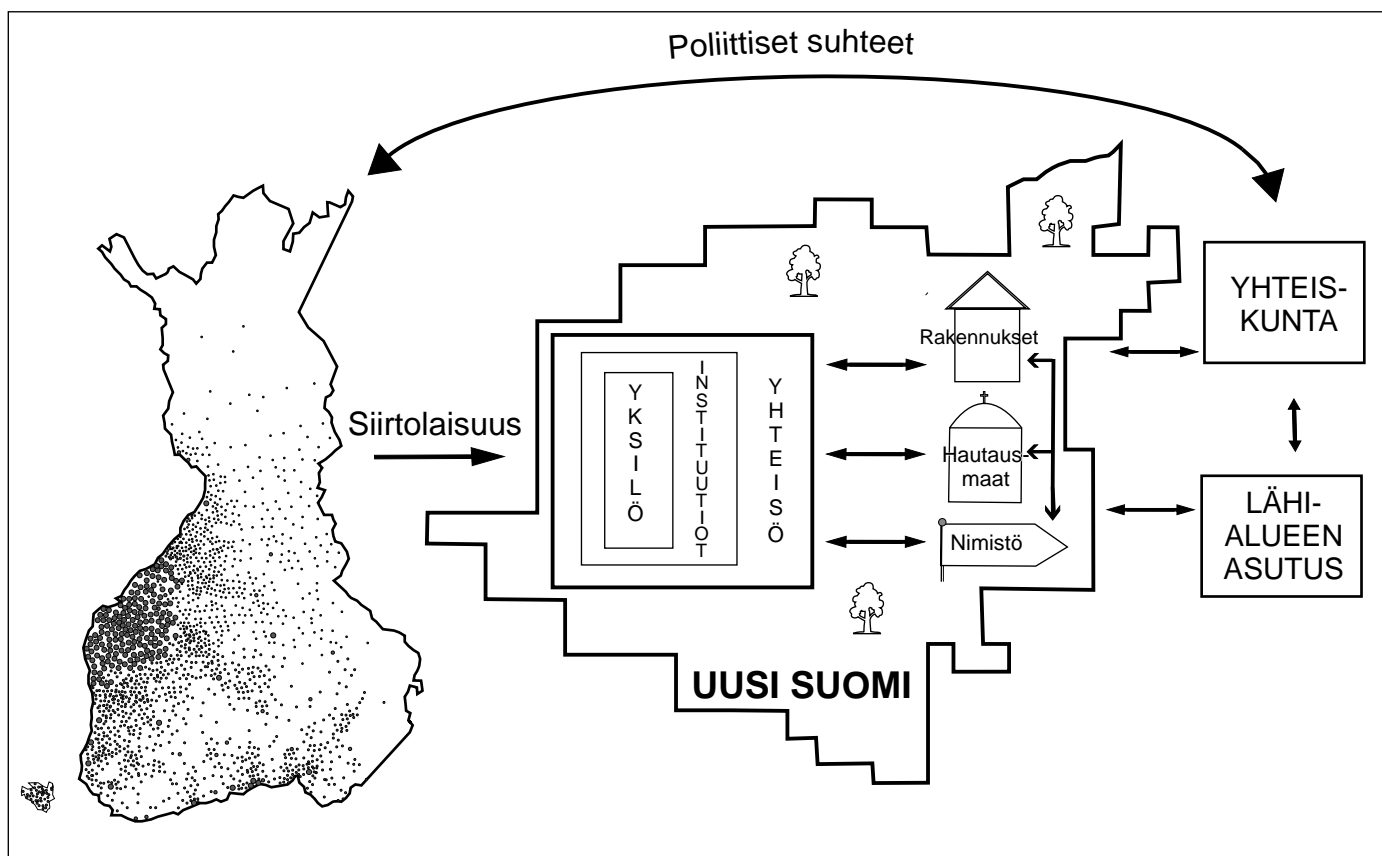
Uuden Suomen maisemat

Identiteetin ilmenemiseen ja ilmentämiseen vaikuttavat eritasoiset valtasuhteet. Ne näkyvät esimerkiksi siinä, millaiseksi identiteetit muodostuvat ja miten niiden annetaan näkyä. Identiteettiin liittyvät valinnat tekevät siitä poliittisen. Keskeinen osa siirtolaisten identiteettiä muodostuu tilanteesta, jossa pyritään säilyttämään omaa kulttuuritaustaa, mutta myös menestymään uudessa yhteiskunnassa (Kaplan 1999: 38). Kanadan poliittinen historia ja erityisesti asutus- ja siirtolaispolitiikat vaikuttivat siihen, miten suomalaisuutta on saanut ilmentää Kanadassa. Valtarakenteiden vaikutus näkyy selvimmin hallinnollisen vallan

toimenpiteiden kautta, mutta valtarakenteet toimivat monilla eri aluetasoilla ja eri ryhmien välillä. Esimerkiksi yhteisön sisäiset valtasuhteet ilmenivät Uuden Suomen maisemassa taloudellisina ja sukupuolten välisinä eroina sekä instituutioiden välisinä valtataisteluina (Hännikäinen 2010: 34, 192). Uuteen Suomeen asettuneet suomalaiset eivät myöskään olleet yhtenäisen joukko, vaan heidän käsityksensä ”suomalaisuudesta” vaihtelivat. Lisäksi sukupolvien vaihtuessa Uuden Suomen asukkaiden suhde suomalaisiin juuriin muuttui vähitellen (Hännikäinen 2010: 209).

Perinne on yhteydessä identiteetteihin; maiseman tavoin perinne vahvistaa ja ilmentää identiteettiä. Tämä tapahtuu niin yksilötasolla kuin kollektiivisella tasolla. Perinne on myös politiikkaa; valitun menneisyyden käyttöä nykyisyyden kannalta tarkoituksenmukaisesti. Valittu menneisyys puolestaan liittyy muistiin, eli siihen, mitä menneisyydestä muistetaan ja mikä halutaan tietoisesti unohtaa (esim. Raivo 2000; McDowell 2008). Maantieteilijä Sara McDowellin (2008: 49) mukaan: ”*Muistamisen tapojen tutkiminen on tullut yhä tärkeämmäksi, jotta voimme ymmärtää, miten menneisyyttä hyödynnetään nykyisyydestä käsin*”, ja miten menneisyyteen suhtaudutaan. Maisemassa muisti kiinnittyy maisemaesitysten lisäksi sekä fyysisiin paikkoihin että erilaisiin aineettomiin rituaaleihin (Nora 1996: 6–7). Kansakunnan yhteistä muistia tukevat esimerkiksi sotien muistomerkit ja sankarihautausmaat (Raivo 2000). Samalla voidaan tarkastella sitä, mitä ei haluta muistaa ja kenellä on valta vaikuttaa muistin paikkoihin. Esimerkiksi Suomen vuoden 1918 sisällissodan muistomerkit pystytettiin valkoisella puolella taistelleille. Vasta toinen maailmansota yhdisti kansakuntaa niin, että myös punaisten puolella taistelleet saivat muistomerkkejä (esim. Lindgren 2000: 197, 265).

Uuden Suomen *muistamisen maisemassa* suomalainen identiteetti on kytkeytynyt erityisesti suomen kieleen, kulttuuritraditioihin ja uudisasukkailta periytyneeseen arvomaailmaan, jossa keskeisintä on ollut evankelis-luterilainen uskonto ja sen työetiikka. Maisema ilmentää myös sitä, että uudisasukkaiden osallistuminen Saskatchewanin rakentamiseen on tärkeä osa asukkaita yhdistävää yhteistä kertomusta. *Unohtamisen maisema* puolestaan sisältää yhteisön tietoisesti unohtamaa historiaa, johon kuuluvat muun muassa ajoittaiset seurakuntien väliset ristiriidat. Ajan kuluminen on luonut myös *nostalgian maiseman*, jos-

Kuva 4. Uuden Suomen maisematutkimuksen jäsentyminen (Hännikäinen 2010: 14). Suomen kartalla näkyy vuosien 1860–1930 siirtolaisuuden lähtöalueiden sijoittuminen Suomessa (Jutikkala 1959: 64).

sa muistojen maisemia värittävät romantisoituneet mielikuvat menneisyydestä.

Kronologisesti tarkastellen Uuden Suomen maisemasta erottui viisi maisemajaksoa: 1. uudisasutuksen ja institutionalisoitumisen maisema, 2. ristiriitaisen suomalaisuuden maisema, 3. yhteisöllisyyden ja semiassimilaation maisema, 4. assimilaation ja deinstitutionalisoitumisen maisema ja 5. uusidentifikaation ja muistamisen maisema. Jaksot eroavat siinä, millaisia merkityksiä suomalaisuus ja suomalainen identiteetti ovat asukkaiden keskuudessa saaneet sekä siinä, millaisena ja millä ehdoilla suomalaisuus on maisemassa ilmentynyt. Jaksojen rajat eivät merkitse nopeita muutoksia suomalaisuuden ilmenemisessä, vaan ne limittyvät toisiinsa. Maisemajaksojen nimillä olen pyrkinyt ilmentämään vaiheiden oleellisia piirteitä. Esimerkiksi maailmansotien välisen ajan ristiriitaisen suomalaisuuden maisema-nimi kuvaa paikallisten seurakuntien toiminnassa tapahtuneita riitoja ja yhteisön hajoamista uskonnollisiin pienryhmiin.

Kanadan siirtolaisuuspolitiikalla ja maailmanpoliittisilla tapahtumilla on suuri merkitys maisemajaksojen muodostumisessa. Toisen maailmansodan aikana hallinto rajoitti suomalaisten toimintaa ja kansallisten symbolien käyttöä, koska Suomi ja Kanada olivat toistensa vihollisvaltioita (ks. Lindström 2000). Samalla kuitenkin yhteisöllisyys vahvistui ja esimerkiksi seurakuntien toiminta yhdistyi. 1960–70-luku ja luonnehti assimilaatio ja paikallisten instituutioiden määrän väheneminen maaltamuuton seurauksena. 1970-luvulla Kanadassa aloitettu monikulttuurisuuspolitiikka puolestaan motivoi suomalaisten juurien näkyväksi saattamista. 1980-luvulla suomalaisia juuria tuotiin tietoisesti osaksi rakennettua, symbolista ja kirjallista maisemaa. Tärkeimpiä ”muistin paikkoja” (Nora 1996) ovat kaksi laajaa paikallishistoriikkaa (LNFV 1982, 2001), New Finland-tien (*New Finland Road*) nimen virallistuminen ja konkretisoituminen tienviitalla *Trans-Canada Highwayn* varrella sekä hautausmaiden portit muistotauluineen. Portit

muun muassa konkretisoivat alueen nimen ja kertovat asukkaiden tärkeimmäksi kokemaa historiaa. Juuri-*en maisemallistamisella* eli esiintuomisella asukkaat osoittavat syntyperänsä merkitykselliseksi, auttavat muistamaan ja tukevat yhteisöllisyyttä.

Siirtolaisyhteisön asuttaman alueen maiseman tutkiminen osoittautui erittäin antoisaksi tavaksi saada tietoa siirtolaisuuteen liittyvistä prosesseista. Esimerkiksi oma tutkimukseni kertoo maiseman kehityksen ohella muun muassa siirtolaisten identiteetissä, arvoissa ja yhteisön rakenteissa tapahtuneista muutoksista sekä suomalaisten asemasta osana kanadalaista yhteiskuntaa. Samalla tutkimukseni auttaa tutkimaan ja ymmärtämään myös muiden siirtokuntien ja yhteisöjen monimuotoista identiteettien maisemaa. Historiallisten maisemien tutkiminen on tärkeää, koska tulkin-*tä tehdään aina nykyisestä arvomaailmasta käsin.* Historian tutkimuksesta sanotaan, että jokainen aika kirjoittaa oman historiansa. Niin myös jokainen aika muodostaa oman maisemansa.

Kirjallisuus:

- Alanen, Arnold (1981). In search of the pioneer Finnish homesteader in America. *Finnish Americana*, 4: 72–92.
- Alanen, Arnold (2005). Little houses on the prairie: continuity and change in the Finnish vernacular architecture and landscapes of Canada. *Teoksessa* Raento, Pauliina (toim.): *Finnishness in Finland and North America: Constituents, changes, and challenges.* Aspasia Books, Toronto & *Journal of Finnish Studies* 9: 2, 117–141.
- Hännikäinen, Outi-Kristiina (2010). Identiteettien maisemat Saskatchewanin Uudessa Suomessa – Uudisasutuksesta uusidentifikaatioon. *Siirtolaisuustutkimuksia* A 32. 245 s. Siirtolaisuusinstituutti, Turku.
- Häyrynen, Maunu (2005). *Kuvitettu maa. Suomen kansallisen kuvaston rakentuminen.* 220 s. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Jordan, Terry & Matti Kaups (1989). *The American backwoods frontiers.* 327 s. The Johns Hopkins University Press, Baltimore.
- Jutikkala, Eino (1959; toim.) *Suomen historian kartasto.* 2. p. 83 s. WSOY, Porvoo.
- Kaplan, David H. (1999). Territorial identities and geographic scale. *Teoksessa* Guntram H. Herb & David H. Kaplan (toim.): *Nested Identities. Nationalism, territory, and scale,* 31–49. Rowman & Littlefield Publishers, Lanham.
- Kaups, Matti (1966). Finnish place names in Minnesota: a study in cultural transfer. *The Geographical Review* 56, 377–397.
- Kaups, Matti (1976). A Finnish savusauna in Minnesota. *Minnesota History* 45: 1, 11–20.
- Kaups, Matti (1978). Finnish place names as a form of ethnic expression in the Middle West, 1880–1977. *Finnish Americana. A Journal of Finnish American History and Culture*, vol. 1, 51–70.
- Kaups, Matti (1979). Finnish place names as a form of ethnic expression in the Middle West, 1880–1977. *Finnish Americana. A Journal of Finnish American History and Culture*, vol. 2, 28–49.
- Kaups, Matti (1983). Finnish log houses in the Upper Middle West: 1890–1920. *Journal of Cultural Geography* 3: 2, 2–26.
- Kaups, Matti (1989). Finnish meadow-hay barns in the Lake Superior region. *Journal of Cultural Geography* 10: 1, 1–19.
- Lindgren, Liisa (2000). *Monumentum. Muistomerkkien aatteita ja aikaa.* 287 s. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Lindström, Varpu (2000). *From heroes to enemies. Finns in Canada, 1937–1947.* 265 s. Aspasia Books, Beaverton.
- LNF 1982 = *Life in the New Finland woods. A history of New Finland, Saskatchewan* (1982). The New Finland Historical and Heritage Society & Nancy Mattson Schelstraete (toim.). 308 s. New Finland Historical and Heritage Society, Rocanville.
- LNF 2001 = *Life in the New Finland woods, volume II. A history of New Finland, Saskatchewan* (2001). The New Finland Historical and Heritage Society & Geri Huhtala (toim.). 307 s. The New Finland Historical and Heritage Society, Wapella.
- Mather, Cotton & Matti Kaups (1963). The Finnish sauna: A cultural index to settlement. *Annals of the Association of American Geographers* 53, 494–504.
- McDowell, Sara (2008). Heritage, memory and identity. *Teoksessa* Graham Brian & Peter Howard (toim.): *Ashgate research companion to heritage and identity,* 37–53. Ashgate, Aldershot.
- Nora, Pierre (1996). General Introduction: Between memory and history. *Teoksessa* Nora, Pierre (toim.): *Realms of memory, rethinking the French past,* 1–20. Columbia University Press, New York.
- Paasi, Anssi (1996). Alueellinen identiteetti ja alueellinen liikkuvuus: suomalaisten syntymäpaikat ja nykyiset asuinalueet. *Terra* 108: 4, 210–223.

- Pälsi, Sakari (1927). *Suuri, kaunis ja ruma maa*. 314 s. Otava, Helsinki.
- Raivo, Petri J. (2000). Landscaping the patriotic past: Finnish war landscapes as a national heritage. *Fennia* 178: 1, 139–150.
- Rasmussen, Mark (1985). Finnish settlement in rural Thunder Bay, Ontario, Canada. *Nordia* 19: 2, 59–80.
- Sutyla, Charles M. (1977). The Finnish sauna in Manitoba. *National Museum of Man Mercury Series & Canadian Centre for Folk Culture Studies, paper* 24. 117 s. National Museums of Canada, Ottawa.
- Tiitta, Allan (1994). Harmaakiven maa. Zacharias Topelius ja Suomen maantiede. *Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk*, 147. 424 s. Suomen Tiedeseura, Helsinki.
- Torma, Carolyn (1988). The architecture of Finnish settlement in South Dakota. *Teoksessa* Karni, Michael, Olavi Koivukangas & Edward Laine (toim.): *Finns in North America. Migration studies C9*, 99–119. Institute of Migration, Turku.
- Valentin (1950). *TAU-WOW. Matkani Kanadassa*. 2. p. 214 s. Otava, Helsinki.
- Varjo, Uno (1985). Development of Finnish communities in the vicinity of Thunder Bay, Ontario. *Nordia* 19: 2, 81–113.

Kansalaisuusasiat, passin hankinta ja kirjeäänestys ulkosuomalaisparlamentin puheenaiheina

Helsingissä 24.–25.5.2010 kuudenteen istuntoonsa kokoontuneeseen ulkosuomalaisparlamenttiin osallistui parisataa edustajaa ja viitisenkymmentä tarkkailijaa 182 yhteisöstä 23 maasta. Juhlapuheen piti tasavallan presidentti Tarja Halonen. Presidentin mukaan ulkosuomalaisparlamentti on vakiinnuttanut asemansa foorumina, jossa ulkosuomalaisille tärkeitä asioita saatetaan Suomen valtion ja suomalaisviranomaisten tietoon.

Ulkosuomalaisparlamentin tähänastisista saavutuksista tärkeimmät ovat kaksoiskansalaisuus, ulkomaille maksettavien työeläkkeiden verotuksen kohtuullistaminen, ulkosuomalaispoliittisen ohjelman hyväksyminen ja ulkosuomalaisten hoivakotien harjoittelijaohjelma. Työtä tehdään aktiivisesti muun muassa kirjeäänestyksen mahdollistamiseksi ulkosuomalaisille, passin hankinnan helpottamiseksi sekä Suomi-koulujen tuen lisäämiseksi.

Maanantain istunnossa puhetta johti USP:n puhemies, Suomi-Seuran puheenjohtaja Ville Itälä, joka otti tehtävän vastaan edeltäjältään Pertti Paasiolta.

Maanantain täysistunnossa olivat läsnä eturivissä vasemmalta Kanadan suurlähettiläs Chris Shapardanov, ministeri Pertti Paasio, tasavallan presidentti Tarja Halonen, Viron suurlähettiläs Merle Pajula ja ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Pertti Torstila. Kuva: Suomi-Seura ry, Tiina Laitinen.